

Az Országos Erdészeti Egyesület 1875-ik évi közgyűlésének lefolyásáról.

Lapunk utolsó füzeteiben közölt értesítéseinknek megfelelőleg, egyletünk folyó évi rendes közgyűlése, a vallás- és közoktatási minister ur Ö Nagyméltósága előzékeny meghívása folytán a vallásalap birtokaihoz tartozó, kies fekvésű Pilis-Máróthon és ennek természeti szépségeiben változatos és történelmileg is hirneves környékén idei szeptember-hó 19-én és következő napjain tartatván meg, sietünk annak főbb mozzanatait és lefolyását mindazon t. tagtársaink tudomására hozni, kik az ezen gyűlésünkön való személyes résztvételt, sajnálatunkra — bármily alapos vagy alaptalan okoknál fogva — elmulasztani kénytelenek valának.

E közgyűlést a közalapítványi erdőgazdaság közvetlen megismerését nyújtó erdei-szemlék is érdekessé tették, s ha egyáltalában volna valaki, kinek reményei nem mentek teljesedésbe oly mérvben, a mint ezt kívánta vala, ez csak oly társunk lehetett, kiben Nimrod szenvedélye az erdőgazda érdekei s vágyai felett tulsulyra vergődött, mert ez utóbbiaknak bővebb anyag nyújtatott tapasztalatuk öregbitésére, mint az előbb nevezetteknek ügyességük érvényesítésére.

Az egyesületi tagok és szaktársak érdeklődése ez alkalommal egyébiránt szintén élénk volt, mert a résztvevő szakemberek száma 60-t felül mult, képviselve az ország legtávolabb fekvő részeit is.

A fővárosban lakók szeptember 19-én délután a gőzhajóval indultak el meglehetősen számban Szobbra, hol mozsárdurrogással üdvözöltetvén, s az ottani gőzgajóállomástól máglyatüzek világánál kompon a Duna tulpartjára átkelvén, hosszú kocsisoron égő tüzek messze világító lángjai fényében vitettek be az ünnepiesen diszitett s fellobogózott helységbe, Pilis-

Maróthra, hol ismét a közgyűlés céljára emelt tanácssteremben mint első találkozási helyen Hegedüs Lajos ministeri tanácsos, mint a vallás- és közoktatásügyi ministerium képviselője, Tost Gyula kerületi főtiszt, ifj. Hoffmann Sándor az említett ministerium titkára s ezen közgyűlés ügyvezetője, Driesz Frigyes helybeli erdőmester urak és az erdőhivatali személyzet által szívélyesen fogadtattak.

Az ismerkedési helyiség utczaí bejáratát több zászló, egy óriási szarvas agancs, folyondárok, s az üdvözlő „Isten hozott!” felirat díszítették. A vendéglő nagy udvarán lombokból összeállított, tölgy füzérekkel, erdészeti és vadászati jelvényekkel és szerekkel, zászlókkal, virágokkal, czimerekkel meg szalagokkal gazdagon díszített pavillon fogadta be a vendégeket, melynek bejáratánál e szavak „Erdész üdv!” díszlettek. A vacsora — bár toasztok nélkül — de az előrehaladott idő daczára is igen kedélyesen folyt le, s csak késő éjjel oszlottak szét a résztvevők, a számukra kijelölt szállásokon nyugalmat keresni.

Másnap, vagyis szeptember 20-án korán reggel a helységet szemléltük meg, melynek rendes utczaí, csinos házaí, a czélszerű uradalmi építményekkel és szép templomokkal a játogatóra annál rokonszenvesebb benyomást gyakorolnak, mint-hogy a szőlő s erdőkoszoruzta környezet változatossága és regényessége, annak szerény szépségét, mint a pompás keret a szép kép hatását különösebben kiemeli.

A közgyűlés délelőtti 9 órakor a fennebbirt teremben tartatott, melyet az egyesület titkára azon bejelentéssel nyitott meg, hogy Keglevich Béla gróf már korábban lemondott az egyesület elnökségéről, Tisza Lajos első alelnök, ez idő szerint és már hosszabban külföldön időz, a másod alelnököt Wagner Károlyt pedig egészségi állapota gátolja a közgyűlésen való résztvételben, minek folytán a közgyűlés részéről a tanácskozások vezetésére elnök választandó. Az egyleti titkár bevezető

szavai után Soltz erdőtanácsos ajánlatára a jelen közgyűlés elnökévé Máltsek Gusztáv kir. tanácsos és jószágigazgató egyhangulag megválasztott.

A napirend első tárgyát az elnök, alelnök és az igazgató választmányi tagok választása képezvén, Rutska Tivadar erdőtítkár, Forberger János erdőrendező és Dekani Ernő főerdész urak személyében egy szavazatszedő bizottság lett kiküldve, s addig, míg ez a szavazati jegyek beszédésével és a szavazatok összeszámításával foglalkozott, a tárgyalásra kitűzött szakkérdések megvitatása vette kezdetét.

Ezek elseje „a pilis-maróthi közalapítványi uradalom erdőgazdaságának részletes ismertetése, kapcsolatban az ott alkalmazásban lévő cserkéregtermelés bemutatásával“ lévén, ifj. Hoffmann Sándor erre vonatkozólag érdekes ismertetést közölt, melyből itt kivonatot azért nem adunk, miután az e lapok jövő füzetében egész terjedelmében lesz közölve.

A második tárgyalandó szakkérdés: „hol és mily adatok szereztettek a közép erdőüzemnek hazánkban való czélszerű alkalmazásáról“, ezuttal nem vitattatott, annak tárgyalása a helyi erdőszemle megtétele utáni időre a gyűlés utolsó napjára halasztatván.

A harmadik szakkérdés, hogy „tekintettel a gyakorlati erdőgazdaság szolgálati igényeire, czélszerűnek ismerhető-e a selmeczi m. kir. erdőakademián jelenleg fennálló ugynevezett szabad tanrendszer, és mennyiben lehet, kívánatos az, hogy az erdőakademia a budapesti m. kir. tudomány egyetemmel egyesítessék,“ igen élénk eszmecserét keltett. Az ezen kérdésre vonatkozó tárgyalást azonban e lapok jelen füzetének III-ik cikke tartalmazván, azt e helyen szintén mellőzzük.

Az ezen gyűlés napirendjére kitűzött szakkérdések tárgyalása ezzel befejezve lévén, kihirdettetett a választás eredménye.

Megválasztattak : elnökké : Tisza Lajos. Alelnökökké : báró Liphay Béla és Wagner Károly. Választmányi tagokká : Bikkal Nándor, gróf Degenfeld Imre, Luczenbacher Pál, Scholcz Rezső, gr. Andrássy Aladár, Prugberger József, Soltz Gyula, Illés Nándor, Maltsek Gusztáv, Eleőd Józsa, Kenessey Kálmán, Berzeviczy Egyed, Ghyczy Emil, Lónyay Gábor, Tisza László, ifj. Hoffmann Sándor, Fekete Lajos, Balázs Vincze, gr. Pállfy János, Székely Mihály, Atzél Péter, Divald Adolf, Driesz Frigyes és Klipunovszky Károly.

Eleőd Józsa emlékezteti ezután a közgyűlést a lelépett elnök gróf Keglevich Bélának az egyesület fejlesztése körül szerzett kiváló érdemeire, mire a közgyűlés az eddigi elnök lemondása felett egyhangulag sajnálatát fejezvé ki, ebbeli fájó érzésének a jegyzőkönyvben való felvétel által is kifejezést ad.

Végre Fekete Lajos erdőakad. tanár Prindl András és Ihrig Vilmos erdőmester urak személyében három tagból álló bizottság választott az 1874-ik évi számadások álvizsgálására, és az 1876-ik évi költségvetés elkészítésére, meghagyatván annak, miszerint jelentését a közgyűlés utolsó napján terjeszse elő, mire az ülés bezáratott.

Délután egy óraker díszebéd volt, melyen azonban ősi szokás szerint a felköszöntések sem hiányoztak. Az ebéd és a rendezés egyformán kitűnő volt, s két órát tartott. Hegedüs ministeri tanácsos legelőször emelt poharat, megemlékezvén, arról, hogy jelen közgyűlésünk helyének közelében van azon pont, melyen Árpád hódító hadai a Dunát a szobi réven először átkelték, mire éltette Ő Felségét a királyt, mint legelső vadászt, s felséges nejét, szeretett királynénkat. Utána Maltsek Trefort vallás- és közoktatási ministeri urat mint házigazdát, s vele együtt az összes ministeriumot; Tost közalapítványi főtitst az erdészeti egyesületet és ennek titkárát; Bedő Hegedüs Lajost; Soltz Tost Gyulát, Fekete Lu-

czenbachert, Hajnik Pilis-Marót községét mint egyleti tagot, Eleőd a közgyűlés derék rendezőit Hoffmann Sándort és Drieszt, Hegedüs és Zivuska Hindyt és a sajtó képviselőit stb. éltették.

Ebéd után a tagok s vendégek kirándultak a közeli erdőben lévő és elismerésre méltó mintaszerűséggel kezelt csemetékert meg szemlélésére, és egy a közeli erdőben lévő hajtóvadászatra, honnan csak késő este és közös sajnálatra vadászati eredmény nélkül tértek vissza.

Másnap, azaz szeptember-hó 21-én korán reggel az összes megjelent egyleti tagok, és a fővárosból érkezett vendégek kik közt voltak Keleti Károly ministeri tanácsos, és az orsz. statistikai hivatal főnöke és fivére Gusztáv, a hirneves festő, összegyülekezvén, hajtóvadászattal összekötött erdei szemlére rándultak, czélpontul a Pilis hegy tetejét vévén. A mint már előbb is jeleztük, az erdei szemle igen sok tanulságos látni-valóval örvendeztette a szakunk iránt kiválóan érdeklődő erdőgazdákat, kik a már mult nap Hoffmann Sándor által élő szóval ecsetelt gazdasági viszonyok rendezett állapotát s okszerű fejlesztését elismerésre méltóan constatálták. A vadászat azonban nem felelt meg teljesen a Nimródok várakozásának, mert noha a vendégekkel együtt számban 60-an, és ennél sokkal több hajtó közreműködése mellett, vettek részt abban, s daczára annak, hogy avatottak állítása szerint a pilis-maróthi erdőségek jól tenyésztett szarvas s őz állománnyal dicsekedhetnek, az első hajtás eredménye még is csak egyetlen egy őzikéből állott, mely Vadászfy tagtársunk által lőn elejtve, s mint egyetlen vadászati trophea szállíttathatott a Pilis hegy tőyében fekvő vadászlakba, hol a némileg elkedvetlenített vadászsereget a vadásztanyához Pilis-Maróthról kirándult díszes hölgykoszoru várta, s szellemdus társalgásával az elriasztott jó kedvet sike-

resen visszavarázsolta, mihez az említett erdővédi lak mellett a szabadban felállított, dusan megrakott asztal is nem kis részben járult. Természetes, hogy toasztok ez alkalommal sem hiányoztak.

Felköszöntők közt kelt lelkesültség közepette jött itt a gondolat is, miszerint a mai nap tánczczal fejeztessék be; a mi általános viszhangra találván, a fáradhatlan rendezőnek rögtönzött intézkedései folytán az ige testté lőn, az első próba mindjárt ebéd után, lelkesítő cigányzene mellett, megtartatván.

Délután ismét vadászni ment a vadásztársulat, s ekkor a szerencse istennője is kegyelmesebben viseltetett iránta, és volt a reggeli vadászatnál elértnél valamivel jobb eredmény, a mennyiben ezuttal már szarvasborjuk is — láttattak — két őz pedig tényleg el is ejtetett. Csak későn este tértek vissza Pilis-Maróthra a társaság tagjai, s egyrészők épen zuhogó esőben villám s dörgés közepette, de nem, hogy a nap fáradalmi után szállásaikon pihenjenek, hanem, hogy fényes vacsora után ismét virradó hajnalig tartó kedélyes tánczra kerekedjenek.

Sokan közülök tehát szeptember 22-én, mint a közgyűlés utolsó napján szívélyes bucsut vévén a vendégszerető pilis-maróthiaktól, s a fővárosba visszatérni kénytelenített házigazda-helyettestől, Hegedüs ministeri tanácsos urtól, alvás nélkül szálltak kocsiba, Visegrádra utazandók. A közgyűlés ezen napja mindenesetre igen érdekesnek jelölhető. Először is Dömösön utközben, azután pedig Visegrádon részesült az egylet ünnepélyes fogadtatásban, hol a mozsárdurrogás közt bevonuló társaságot a vár helyreállítási munkáinak foganatosításával megbízott építész Schulek ur várta a bejáratnál, lombfüzérekből készített diadaliven e felirattal köszöntve: „Üdv a haza erdészetét emelő egyesületnek“. „Régi dicsőségünk mostani romjai közt.“ A fogadó üdvözlét után, melyben Schulek ur Visegrád történelmi multjára emlékeztetett, megtekintettük Salamon tornyát,

tudvalevőleg a hajdani visegrádi alsó várrésznek főpontját, mely körül akkor is javában folyt azon munka, mely történelmileg hiven mutatandja be azon kor építési módorát, melyben a vár keletkezett, s melyről hazai történelmünk fonalán azt tudjuk, hogy a tatárjárás után IV. Béla király vejének ajándékozása a Pilis hegyét, hogy azon várat építsen. A torony 9 ölet meghaladó átmérő mellett 15 ölnyi magasra emelkedik. A helyreállításokhoz nagy faragott kövek, u. n. négyzet vagy koczka (quadrat) használtak. A torony közelében az ottani környékben talált régészeti leleteket, vas és kőgolyókat, márvány- és kő szobadisztiményeket s más efféléket láttunk gondosan összegyűjtve; Schulek ur nézete szerint a torony három év alatt be lesz fedezve, ha az eddig engedélyezett évi összeg ezen időre meg nem tagadtatik. Megtekintettük ezután a régi királyi vár fellobogózott felső romjait is, ugyszinte a most már kellemes pihenőhelyé alakított Mátyás forrást, melyet kőpadok vesznek körül.

A Mátyás forrástól már jó karba helyezett ut vezet fel a fellegvárba, melyhez egy kis félóra alatt kényelmesen fel sétálhatni. Ezen kirándulásnak és szemlének érdekességét Schulek ur tanulmányos magyarázatai igen emelték, miért is az egyesület titkára a vártól való eltávozáskor kedves kötelességének tartotta a nevezett urnak szives készségéért az egyesület és tagjainak hazafias köszönetét fejezni ki.

A vár megsejmlélése után a Luczenbacher Pál tagtárs ur által az egyesület rendelkezésére bocsátott „Vesta“ nevű diszes gőzhajóra szálltunk, s ezen időtől kezdve mind végig az ő vendégei voltunk. A hajón gazdag villásreggeli várta az érkezőket, s szinte Luczenbacher ur szivességéből Sárközy vidám zenéje gyönyörködtette.

A tárgysorozat szerint Szobbra utaztunk, hogy házigazdánk terjedelmes ipartelepének, névleg a hajógyárnak, műfü-

résznek és a téglagyárnak megtekintése után idei közgyűlésünket befejezzük.

Mozsarak durrogása közt érkezünk Luczenbacher ur csinosan díszített parkjához és gyönyörű nyári lakába, hol a közgyűlés Máltsek Gusztáv elnöklete alatt még ebéd előtt a kertben folytattatván, az első napról függőben maradt tárgyalási szakkérdéshez: „hol és mily adatok szereztettek a közép-erdőüzemnek hazánkban való czélszerű alkalmazásáról„. Scherffel Róbert soproni erdőmester szólt, röviden felemlítvén, hogy annak alkalmazása nálunk szép sikert mutat fel, kérvén egyszer mind, hogy miután terjedelmesebb értekezését az idő korlátoltsága miatt nem adhatja elő, az az „Erdészeti Lapok“-ba vétessék fel, mit a közgyűlés, figyelemmel arra, hogy ezen kérdés csak is inkább az e részben fennálló tényleges viszonyok ismertetése, mint sem azoknak bírálata végett tüzetett ki, egyhangulag elfogadott, felkérvén a többi tagtársakat is, miszerint az e tárgyra vonatkozólag netán gyűjtött adatokat a szakközlönyben szinte közzé tenni sziveskednének.

Ezután tárgyalásba vétetett az a szakkérdés, hogy „mely észleleteknek megtétele volna jelen viszonyaink közt legczélszerűbb, és egyszer mind kivihető is, és mi módon?“ Fekete Lajos erd. akad. tanár, ki e kérdéshez az első szólalt fel, azon óhajának adott kifejezést, hogy mindaddig is, míg az állam pénzügyi viszonyai megengedendik kormányunknak, a rendes kísérleti állomások szervezését, a kormány és az egyesület támogatása mellett egyesek ajánlkozásából tétessenek kísérletek. Figyelmeztetett továbbá arra is, hogy némely tekintetben, például a homokkötésre czélzó faültetések terén ejtettek ugyan már kísérletek, de ezek még koránt sem olyanok, hogy azok alapján biztosan kimondani lehetne, mely fanemek legalkalmasabbak a futóhomok kötéséhez.

Utána szólt Nickel Zsigmond erd. akad. tanár, indítványa

szerint felkérendő volna a pénzügyministerium, engedné meg, hogy a budapesti vámházban lévő szilárdsági géppel különféle honi fanemeink szilárdságának meghatározására nézve kísérletek tétethessenek.

A közgyűlés az ezen indítványok feletti további intézkedéseket a választmányra bizta.

Az utolsó kérdéshez szólva: „hogy a községi erdők fentartásának biztosítása céljából, és figyelemmel az 1871. évi XVIII. tvcz. 109. §-ára, az erdőbirtokos községek számára utmutatóul, mily általános mintaszabályzat lenne megállapítandó?” Sóltz Gyula erdőtanácsos azon aggodalmát fejezi ki, hogy a kérdés ekként állittatván fel az egyöntetű eljárás lehetetlenné válik. Csak a hozandó erdőtörvénytől várja a tényleg létező baj orvoslását, s felkéri az egyesületet, miszerint mellőzvéen a minta-szabályzat készítését, az ezt ugy is tartalmazó és már régen kész erdőtörvényjavaslatnak mielőbbi törvénnyé emelése végett az illető ministeriumoknál közbenjárjon, mely indítvány határozattá emeltetvén, annak fogantositásával az igazgató választmány lön megbizva.

Ezzel a tárgyalásra kitüzött szakkérdések sorozata teljesen kimerítve lévén, az 1874. évi egyesületi számadások megvizsgálására kiküldött hármás bizottság előadója felolvassa a bizottmány jelentését, melyből kitünik, hogy az egyesület vagyona a mult évben ismét 6000 frt alaptökével gyrapodott, miért is a közgyűlés számlatevőnek a végleges felmentményt megadván, s a jövő évi előirányzatot elfogadván, az egyesületi titkárnak az egylet szellemi és anyagi érdekeinek emelése körül kifejtett buzgalmaért elismerést szavazott.

Ifjabb Hoffmann Sándornak azon indítványát is elfogadta a közgyűlés, melyszerint a kormányhoz kérelem intézendő, hogy az erdőörök a fegyveradó viselésének terhétől szintugy, mint a mezei csöszök felmentessenek.

Jegyzőkönyvileg köszönet szavaztatott meg ezután Máltsek elnök indítványára Trefort miniszternek, ki oly kegyes volt az erdészeti egyesület idei közgyűlését Pilis-Maróthra meghívni; Luczenbacher Pál tagtársnak, ifj. Hoffmann Sándornak, s mindazon tagtársaknak és tisztviselőknek, kik időt s fáradságot nem kímélve, mindent megtettek, hogy a közgyűlés tagjai minden irányban megelégedve legyenek.

Végül Máltsek kir. tanácsos azon indítványának adott kifejezést, hogy a jövő évi közgyűlés Mehádiára hívassék össze a magyar határőrvidéki erdők megtekintésére, mely meghívást, s illetőleg indítványt a közgyűlés tetszéssel fogadván, azt a választmány határozata alá bocsátja.

Az elnöknek megszavazott köszönet után az erd. egyesület idei közgyűlésének tárgyalásai késő délután véget értek.

Ezután következett a nagyszerű ebéd, az ünnepély méltó befejezése. Mint a pezso az üvegekben, úgy pezsgett a jókedv s emelt kedélyhangulat a jelen volt tagokban, s a felköszöntések hosszú sora természetesen ez esetben is annál kevésbbé maradhatott el, melyből különösen a hazafias háziurért, ennek kedves nejeért, fiaiért és leányaiért mondtak, [találtak lelkesedett visszhangra.

Estendén a park fényes kivilágítása és tűzijáték mellett egy kis táncz és tekejáték is rögtönzöttetett. Ebéd alatt és után a jó kedv és annak vidám kifolyása valamennyi tagot és ügybarátot oly emelkedett hangulatba hozott, hogy jobbra-balra csak azt lehetett hallani, „nem tudom mikor volt ily kellemes és kedélyes jó egyesületi napunk“.

Végre azonban ennek is végét kellvén érni, élénk éljenzéssel bucsuztunk derék házigazdánktól, ki éjszak felé, ki pedig dél irányban az ismét rendelkezésre bocsátott „Vesta“

gőzösön ze ne kíséretében és házigazdánk ifju képviselőjének ifj. Lezenbacher Pálnak kellemes társaságában a fővárosnak vevén utját.

A derült kedv aztán a hajón is folyvást tartott, mig másnap reggeli 3 órakor Budapestre érkezhén, jövő gyűlésünkön leendő vizontlátás reményében baráti készszoritásokkal váltunk el egymástól.

A fapiacsról.

Szeptember-hó 30-án 1875.

A faüzlet septemberhó első felében, miként annak idején jeleztük is, birt ugyan némi élénkséggel, ez azonban a pár heti idő lefolyta után olyannyira alászállt, hogy ma az eladási helyeken álló készletekre már ugyszólva teljes kereslet-hiány uralkodik.

Az üzlet-kötések iránti hajlam egyébiránt ugy a fenyő-, mint a tölgyfára meg van s több jelentékenyebb fakereskedő van a jövő évre szükséges forgalmi készlet hiányában, melyet a kedvezőtlen viszonyok daczára is előbb-utóbb fedezniök kell, ha a kereskedelmi activitásból teljesen kimaradni vagy eddig tőlük vásárló üzletbarátaikat elvesziteni nem akarják. Az összes piacokon általános árcsökkenés van, a mi különösen kiváló mértékben történt a soborsini fapiacson, mely a Maros vizének augusztus havi kedvező állása folytán a csikgyergyói havasok pusztító használatából kikerült fenyőfával is tovább terhelhetett, ugy hogy ma az ezen piacon megjelenő kereskedők épen kényök szerint szabnak árakat, és a mely viszonyt még nem kevésbé tette rosszabbá a „Wallfisch és fiai“ nevü jóhitelü és tekintélyes aradi cégnek septemberhó közepén történt bukása, melylyel egy 4 keretes gőzfűrész